

Juryrapport André Veltkamp Beurs 2017

“Niets wordt openbaar gemaakt” dat was voor een van de juryleden van de commissie tijdens de voorstelling *De Louteringsberg* een geruststellende gedachte. Het staat immers gedrukt op een wit linnen omslag of foedraal dat brieven aan de lezer bevat. Die opdruk leest als een waarachtige intieme belofte aan de toeschouwer. Het is een gift waarmee de dreiging om giftig te kunnen worden op voorhand wordt weggenomen.

De sfeer in *De Louteringsberg* is liefelijk, uitnodigend, veilig en aangenaam. Er wordt niets gedeeld of afgenomen van hen die bereid zijn iets intiem in het komende uur over hun eigen sterfelijkheid en zonden aan het blanke vel toe te vertrouwen. De uitspraak is ouderwets gedrukt, namelijk met zwarte loden letters en zethaak en steekt het af op het gebroken wit van stof. Het staat op ieders persoonlijke foedraal en is duidelijk niet machinaal geproduceerd, maar met aandacht genummerd en met uniciteit gemerkt.

De schoenen hebben de toeschouwers al in de ‘antichambre’ van het theater achtergelaten. En de eerste brief - als een looper uitgerold op de grond - heeft ieder van ons, met een bekende of onbekende naast zich, al lopend langs een papieren looper kunnen lezen; de zinnen klimmen van onder naar boven. Het werkt rustgevend door de stappen die je samen zet; omlaag lezend, voorwaarts lopend. Purgatorio tussen hemel en hel.

We worden als toeschouwers opgeroepen samen te doen alsof het de allerlaatste uren van ons leven betreft. Zodat we thuiskomen door onderweg te zijn. We worden uitgenodigd plaats te nemen in een oosterse bezinningsruimte, en we worden gevraagd onze grootste daad van liefde op te schrijven, en ook het geheim dat wij zullen meenemen in de dood, wat wij het mooist vinden aan ons eigen lichaam en waar wij ons voor zullen blijven schamen.

Gezeten op onze knieën aan lange lage tafels in een wit linnen gewaad worden wij op onszelf teruggeworpen en maken in gezamenlijkheid niet eenvoudige keuzes door door te strepen wat niet van toepassing is als je je laatste dag zelf kunt vormgeven en je mag inbeelden hoe die dag eruit zal zien.

Zoals: wel hopen op een hemel, of niet hopen op een hemel?

Maak uw keuze voor dat laatste etmaal.

Afscheid nemen, of onverwachts vertrekken? Dansen of Schrijven? Samen of Alleen?

Maak uw keuze voor dat laatste etmaal.

Hoe indringend is het om na te denken, je in te beelden en ook te voelen hoe je afscheid van het leven zou willen nemen en tegelijk bevraagd te worden over spijt of een gemiste kans. Want om met Gerrit Achterberg te spreken: Waar houden zich de helden klaar voor de beslissing aan het eind? In het gesloten dagboek dat je hier en nu van deze voorstelling aan het schrijven bent?

De cyclus van het leven, in de richting van weer thuiskomen na onderweg te zijn geweest, komt in het oordeel van de jury prachtig en sober in de vormtaal van deze rituele voorstelling tot uitdrukking. In het woord en prachtige spel en de stem van de religieuze leidsman Thomas Janssens die wordt gedragen door het etherische gitaarspel van George Dhauw. En in de precieze uitvoering van kostuums, rekvisieten en scenografie van Maartje Prins en Simone Eggen. Daarbij is er veel aandacht voor de materie, klanken en dingen als vilten matjes en geordende papiersnippers op de grond.

Het enige harde motief van vernietiging in *De Louteringsberg*, tussen het paradijs en de hel is misschien wel de papierversnipperaars aan het eind. Als een deus ex machina vindt een levenscyclus haar einde op weg naar buiten. Je wacht op je beurt, je kijkt elkaar aan,..... ..en denkt.....?

*Niet wat de zintuigen geboden wordt is het kunstwerk.
Het kunstwerk is datgene wat de ziel, geraakt door wat hij waarneemt, denkt.*

Dit schreef Heinrich Von Kleist in een brief aan zijn nicht Marie Von Kleist vier jaar voor zijn dubbele zelfmoord met Henriette Vogel. Het raamwerk voor deze collectieve rituele handelingen, we zouden het bijna vergeten, wordt dus geleverd door Heinrich Von Kleist en de episodes rond zijn laatste levensuren met Henriette Vogel, met wie hij gezamenlijk zelfmoord pleegde. Von Kleist stierf jong. Op vierendertigjarige leeftijd op 21 november 1811. En niet een van zijn stukken heeft hij zelf opgevoerd gezien.

Kennelijk zag hij de dood als enig wapen tegen de ondraaglijkheid van vergankelijkheid. Maar Marijn Graven en haar team cirkelen op een geheel andere manier rond die vraag waar wij dagelijks, bewust of onbewust, mee bezig zijn. Voor hen gaat de voorstelling en de loutering niet zozeer over de dood maar meer over het leven en wat je nog voor je hebt, waar je bent en staat in het leven. En welke weg je nog denkt af te leggen.

Inhoudelijk zetten de makers in *De Louteringsberg* alles op scherp. Zij bereiken een speciale nieuwe vorm van totaaltheater. Minder trompetgeschal en provocatie. Meer subtiliteit in zintuiglijkheid. Vorm en inhoud worden via wezenlijke vragen over de menselijke conditie en via een uiterst heldere, pure en rituele setting in een ideaal huwelijk samengebracht. De toeschouwer wordt op een ongedwongen en aangenaam geleide manier tot nadenken gebracht over de meest ultieme vraag waarbij de mens op zichzelf terug geworpen wordt: Hoe wil ik omgaan met de dood?"

De Andre Veltkamp Beurs 2017 wordt toegekend aan *De Louteringsberg* en aan Marijn Graven samen met Maartje Prins, Simone Eggen, George Dhauw, Karlijn Hemmer, Elise van Dam, Lucas de Groen en Thomas Janssens. *De Louteringsberg* verdient naar het oordeel van de jury een tweede leven. Wij hopen van harte dat deze toekenning DE WEG zal openen voor de herneming die *De Louteringsberg* verdient.